

LIVE IN LOVE

IDENTITEIT IN CHRISTUS SERIE

LIVE IN LOVE

*De open armen
theologie van Jezus*

WILKIN VAN DE KAMP

Voor tekstvermelding is, tenzij anders aangegeven, gebruik gemaakt van de Herziene Statenvertaling. Bij andere vertalingen geldt als afkorting:

BB = BasisBijbel

BGT = Bijbel in Gewone Taal

GN = Groot Nieuws Vertaling

HB = Het Boek

HSCB = Holman Christian Standard Bible

LV = Leidse Vertaling

MSG = The Message

NASB = New American Standard Bible

NB = Naardense Bijbel

NBG = Bijbelvertaling van 1951 van het Nederlands Bijbelgenootschap

NBV = Nieuwe Bijbelvertaling

NLT = New Living Translation

WNT = Weymouth New Testament

WV = Willibrordvertaling

Copyright © Wilkin van de Kamp

Omslagontwerp: Glenn van der Mull | Vrij Zijn

Druk: Wilco B.V.

Jaar van uitgave: november 2019 (oplage 6.000)

Uitgave: Vrij Zijn, Industriestraat 1, 7122 AP Aalten, Nederland

www.vrijzijn.nl

info@vrijzijn.nl

ISBN 978-94-90254-81-0

NUR 707, trefwoord: geloofsopbouw

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

*All who
live in love
live in God,
and God lives
in them.*

1 JOHANNES 4:16
(NLT)

*Opgedragen aan mijn moeder,
die tijdens het schrijven van dit boek
haar intrek heeft genomen bij
onze hemelse Vader. De hemel
werd een stukje mooier.*

Inhoud

Proloog:	JE HOORT ERBIJ.....	9
	▪ God heeft een ja-gezicht.....	12
	▪ <i>Lech acharai</i>	14
	▪ Het ongedwongen ritme van genade.....	22
Hoofdstuk 1:	THUISKOMEN BIJ DE VADER.....	29
	▪ Het land van de leegte.....	37
	▪ De <i>kezazah</i> -ceremonie.....	39
	▪ Open armen theologie.....	43
Hoofdstuk 2:	OMHELZING EN EEN KUS.....	51
	▪ De vader- en moederhand.....	53
	▪ Genade omhelst de waarheid.....	56
	▪ Een tedere kus.....	61
Hoofdstuk 3:	EEN KONINKLIJKE GARDEROBE.....	65
	▪ De oude mens uittrekken.....	68
	▪ De nieuwe Mens aantrekken.....	88
	▪ Het huis van liefde binnengaan.....	92
Hoofdstuk 4:	DRIE SPIEGELS.....	103
	▪ De spiegel van God.....	107
	▪ De spiegel van de vijand.....	114
	▪ De spiegel van mensen.....	117
Hoofdstuk 5:	DRIE LEEFREGELS.....	123
	▪ Je mag leren jezelf te zien, zoals God jou ziet.....	129
	▪ Je mag leren van jezelf te houden, zoals God van jou houdt.....	132
	▪ Je mag leren met jezelf en anderen om te gaan, zoals God met jou omgaat.....	140
Hoofdstuk 6:	THUISKOMEN BIJ JEZELF.....	157
	▪ Omarm je imperfecte ik.....	159
	▪ Hoe mooi wil je worden?.....	166
	▪ Dans met Mij!.....	173
Epiloog:	VOLG MIJ.....	177
	▪ <i>Phileo</i> je Mij?.....	192
	▪ Een heilige kerk is een veilige kerk.....	198
	▪ Schenk de wereld Gods glimlach.....	213
Dankwoord:		217
Over de auteur:		218
Andere titels van de auteur:		220
Eindnoten:		224

Proloog

JE HOORT ERBIJ

Living In The Rhythm Of Grace

*My load is much lighter
My pathway is brighter these days
Because of salvation
There's no condemnation
Like the old days
When I finally let go
Of what I was holding on to
Everything fell into place
Now I'm living in the rhythm
Living in the rhythm of grace*

*That grace is yours for the asking
Can you believe it?
Why fight the rhythm?
Drop what you've got and receive it*

Songwriters:
William J. Gaither, Larry Gatlin
© Hanna Street Music

Er zijn mensen die altijd overal nee tegen zeggen. Als je hen vraagt of ze in zijn voor iets nieuws zeggen ze altijd nee. Ze durven het avontuur niet aan te gaan. Ze zijn niet in voor het onbekende, het onverwachte. Ze zijn wantrouwend omdat ze een verleden hebben. Ze hebben een muur om zich heen gebouwd om zichzelf te beschermen. Een muur die hun gevangenis is geworden. Ze durven niet te kijken voorbij de muur waarachter zij zich verstoppen. Ze vinden niet de ruimte om vrij te zijn. Ze hebben een nee-gezicht. Het leven gaat aan hen voorbij, zonder dat ze weten wat ze missen.

Toen Thomas Jefferson president van Amerika was, reisde hij eens met een groep mensen te paard door het land. Ze kwamen bij een rivier die buiten haar oevers was getreden. Het woeste water had de brug weggeslagen. De ruiters moesten met hun paard een voor een door het water waden, in een levensgevaarlijk gevecht met de woeste stroming. Een reiziger die ook naar de overkant moest, maar niet bij de groep hoorde, observeerde hen nauwkeurig. Nadat verschillende mannen zich met paard en al in het water hadden geworpen en veilig de overkant bereikt hadden, vroeg de reiziger aan president Jefferson of hij achterop zijn paard mee mocht naar de overkant. Zonder aarzelen stemde de president toe. De man klom op het paard en even later stonden ze veilig aan de overkant. Toen de reiziger weer vaste grond onder de voeten had vroeg iemand uit de groep waarom hij uitgerekend de president gevraagd had of hij met hem mee mocht rijden. De man schrok. Hij had er geen idee van dat het de president was die hem geholpen had. Hij zei: 'Ik weet alleen maar dat de meeste gezichten op nee stonden. Hij was de enige met een ja-gezicht!'

God heeft een ja-gezicht

Iedereen voelt zich aangetrokken tot mensen met een ja-gezicht. Het nodigt je uit om dichtbij te komen. Jezus heeft ons laten zien dat God een ja-gezicht heeft: je hoort erbij, nog voordat je in Hem gelooft. Je hoort erbij, nog voordat je je goed gedraagt. Toen de discipelen Jezus gingen volgen wisten ze nog niet dat Hij de Zoon van God was. Dat ontdekten ze pas later. Zij mochten eerst bij Jezus horen, waarna ze in Hem gingen geloven en zijn voorbeeld zouden volgen.

Jezus droeg Gods ja de wereld in. Het ja-gezicht van God werd zichtbaar en tastbaar in zijn leven. Jezus zei ja tegen de blindgeborene die door de farizeeën uit de synagoge werd gegooid omdat Hij hem genezen had.¹ Jezus zei ja tegen de overspelige vrouw die door de farizeeën op heterdaad was betrapt en voor zijn voeten werd gegooid om gestenigd te worden.² Jezus zei ja tegen de prostituee die tot ergernis van Simon de farizeeër ongenodigd zijn huis binnenkwam om de voeten van Jezus te zalven met olie.³ In de ogen van Jezus stond met grote letters JA geschreven: 'JA, Ik geloof in jou, zoals God gelooft

in jou!' Jezus was in alles sprekend zijn Vader. Hij sprak zoals de Vader Hem gezegd had te zullen spreken.⁴ Hij deed alleen wat Hij de Vader zag doen.⁵ Hij was in alles één met Hem en vertegenwoordigde zijn Vader als de volmaakte beelddrager.⁶

**Wie Jezus leert kennen,
ontdekt wie de Vader is:
God heeft een ja-gezicht!**

Paulus schrijft: 'De Zoon van God, Jezus Christus, ... was niet iemand die ja zei en nee bedoelde. **Hij belichaamt het ja**' (2 Korintiërs 1:19, NBV).⁷ Wie Jezus leert kennen, ontdekt wie de Vader is: God heeft een ja-gezicht!

Gods ja-gezicht zet je leven in een ander licht. Zijn ogen lichten op als Hij naar je kijkt. Zo verklaart Hij aan jou zijn liefde. In zijn ogen ben je gewenst, geliefd en gewild. Hij houdt van je en staat aan jouw kant. Zijn liefde voor jou is onvoorwaardelijk. Hij houdt van je, of je Hem nu zoekt of van Hem wegloopt en helemaal niets van Hem wilt weten: Hij zal altijd van je houden. Hij houdt van je zoals je bent. Je kunt zijn liefde niet verdienen en je kunt zijn liefde niet verspelen. Als je het goed doet, houdt Hij niet méér van je. En als je het verprutst, houdt Hij niet minder van je. God kan onmogelijk meer of minder van mensen houden, omdat Hij ons liefheeft met volmaakte liefde. Hij heeft ons lief zoals we zijn, niet zoals we zouden moeten zijn. God kan niet stoppen met van ons te houden. Hij houdt van ons met een ongeëvenaarde liefde.

God gelooft in jou omdat Hij je geschapen heeft naar zijn beeld.⁸ Hij noemt jou de kroon van zijn schepping.⁹ God gelooft in jou en in een hoopvolle toekomst voor jou met Hem. Hij heeft een plan voor je leven, omdat Hij gelooft dat jij een geschenk bent voor deze wereld.¹⁰ Hij heeft je uitgekozen om door jou heen zijn verhaal te schrijven.¹¹ Hij heeft je een uitzonderlijke eigenheid gegeven om Hem te weerspiegelen.¹² God gelooft in jou als je twijfelt of Hij bestaat. Hij gelooft in jou als je zweert dat je niet in Hem gelooft. Hij gelooft in jou als je je kapot schaamt en jezelf van alles verwijt. Hij gelooft in jou als je denkt dat al je kansen verkeken zijn. Hij gelooft in jou als je jezelf niet kunt vergeven. Hij gelooft in jou als je tegen jezelf zegt dat je een held op sokken bent. Hij gelooft in jou als je denkt het nooit meer goed te kunnen doen. Hij gelooft in jou als je opstaat om tóch weer te vallen.

God gelooft in jou, omdat Hij anders naar je kijkt: Hij weet wie je bent en Hij weet hoe je gaat worden. Als God ja zegt tegen jou, dan kun je Hem geen groter plezier doen dan zijn ja met jouw ja te

beantwoorden. God heeft zijn armen uitgespreid om je te verwelkomen. God heeft een bijzonder plekje in zijn hart voor jou. Het hart van de Vader is je thuis. Je hart zal rusteloos blijven totdat het rust heeft gevonden in Hem.

Lech acharai

Op een dag loopt Jezus langs het Meer van Galilea naar Kapernaüm. Volgens de Romeins-Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus is er geen plek in Israël dat met de schoonheid van dit meer kan wedijveren. Hij omschrijft de oevers als ‘een perfect paradijs, dat alle denkbare weelde onder de hemel voortbrengt in alle seizoenen van het jaar.’¹³ Het zoete water van het meer is helder en zit boordevol vis. Ergens aan de oever vinden we Simon en Andreas die druk bezig zijn om hun netten uit te werpen.¹⁴ Als vissers hebben ze een meer dan goed leven. Zij hebben een hoger inkomen dan de vele boeren die het land moeten bewerken. Simon heeft zelfs een eigen schip waarmee hij zijn gezin ruimschoots kan onderhouden.¹⁵ Wat er dan gebeurt heeft zoveel impact op de broers dat zij bereid zijn om alles wat ze hebben op te geven. Terwijl Jezus langs hen loopt zegt Hij, als uit het niets, tegen hen: ‘*Lech acharai!* Kom, volg Mij! Ik zal van jullie vissers van mensen maken’ (Mattheüs 4:19, NBV). Deze woorden hebben zoveel kracht dat ze alles achterlaten om Jezus te volgen.

Je kunt alleen maar begrijpen waarom Jezus’ woorden zoveel impact op deze mannen hadden als je iets van de Joodse cultuur kent. In het toenmalige Joodse onderwijssysteem ging elke Joodse jongen op zesjarige leeftijd naar *Beth Sefer* (‘Huis van het Boek’), de plaatselijke synagogeschool, om tot zijn tiende de eerste vijf boeken van Mozes uit het hoofd te leren.¹⁶ Na deze vier jaar werden de meeste kinderen naar huis gestuurd. Alleen de beste leerlingen mochten doorleren in

Beth Talmoed (leerhuis). Zij zouden vier jaar lang de Wet en de Profeten uit het hoofd leren. Buiten de schooltijden was het de taak van de vader om zijn zoon ook nog een beroep te leren. Dit was meestal het beroep dat de vader zelf uitoefende. Rond het veertiende levensjaar vond er nog een keer een selectie plaats voor *Beth Midrash* (huis van studie). Alleen de allerslimsten mochten naar deze school om zelf een rabbi te worden. Zij mochten zelf een rabbi uitkiezen die hen zou opleiden. Zij moesten zichzelf voorstellen met de woorden: 'Rabbi, ik wil uw *talmid* (leerling of discipel) worden. Wilt u me alstublieft toelaten in uw *Beth Midrash*?' Denk niet dat de rabbi zomaar 'ja' zou zeggen. Je moest uiterst intelligent en zeer religieus zijn. Bovendien wilde de rabbi nagaan of je werkelijk tot een van de besten onder de besten behoorde. Hij zou je uitgebreid testen om te zien of je goed genoeg was om net als hij te worden. Alleen als je in de ogen van de rabbi goed genoeg was zou hij je de gedroomde woorden toevertrouwen: '*Lech acharai* - Kom, volg mij! Ik geloof in jou. Jij kunt net zo worden als ik ben. Jij kunt doen wat ik doe.' Dit was zo'n beetje de grootste eer die jou en je familie ten deel kon vallen: je werd een *talmid* van de rabbi. Je familie vierde feest en zegende je met de woorden: 'Dat je bedekt mag zijn met het stof van de rabbi.' Als *talmid* kreeg je de opdracht om letterlijk en figuurlijk over stoffige Joodse wegen in de voetsporen van de rabbi te lopen, zodat het stof van de rabbi je zou bedekken. Het was een groot voorrecht om dag en nacht met de rabbi op te mogen trekken, om alles van hem te leren en hem te volgen in alles wat hij deed. De rabbi verwachtte dat je zijn onderwijs, dat zijn 'juk' werd genoemd, aandachtig zou bestuderen en praktiseren. Daarom sprak de rabbi tegen zijn *talmid*: 'Neem mijn juk op je en volg mij.' Als *talmid* wilde je niet alleen

**De rabbi nodigde je uit
om precies te worden
zoals hij**

weten wat de rabbi wist. Je volgde de rabbi omdat hij geloofde dat je op hem kon lijken. Hij nodigde je uit om precies te worden zoals hij is.¹⁷ Helaas kregen de meeste Joodse jongens de woorden *lech acharai* nooit te horen. Zij hoorden niet bij het selecte groepje van de allerbesten. Zij werden door de rabbi afgewezen met de woorden: 'Ga maar naar huis en doe wat je vader doet. Word pottenbakker, herder of visser.' Met andere woorden: 'Je hebt niet wat nodig is om zoals ik te worden. Je bent niet goed genoeg om mij te volgen. Jij hoort er niet bij.' De woorden van Jezus hadden zo'n impact op Simon en Andreas omdat ze in hun jonge leven alleen maar gehoord hadden dat ze niet goed genoeg waren om in de sporen van een rabbi te wandelen. Zij waren niet uitgekozen. Ze hoorden niet bij de besten van de besten. Ze waren afgewezen en naar huis gestuurd om te doen wat hun familie van generatie op generatie had gedaan: vissen vangen.

Maar op die ene dag verandert alles. Rabbi Jezus zoekt hen op en spreekt de zo gewenste woorden: '*Lech acharai!* Kom, volg Mij! Ik geloof in jullie. Jullie kunnen doen wat Ik doe. Jullie kunnen worden zoals Ik ben.' Ze kunnen het nauwelijks geloven. Jezus is de enige rabbi die naar zijn discipelen toekomt. Die hen uitnodigt om zijn discipel te zijn.¹⁸ Een rabbi die hen accepteert zoals ze zijn. Voor wie zij niet de allerslimste hoeven te zijn. Hij biedt hen een licht 'juk' aan. Dit is een 'juk' waarvoor zij bereid zijn hun nek te buigen om het op zich te nemen. Zonder aarzeling laten ze hun netten vallen en verlaten ze familie en vrienden om Jezus te volgen. Hij gelooft in hen. Zij horen erbij! Even verderop zoekt Jezus nog twee andere broers op: Johannes en Jakobus. Ze zijn met hun vader in hun boot bezig met het herstellen van de netten. Jezus roept hen om Hem te volgen: '*Lech acharai!*' Meteen laten ook zij hun boot en hun familie achter om Jezus te volgen. Hij gelooft in hen zonder dat zij ook maar iets gepresteerd hebben. Jezus gelooft dat zij kun-

nen worden zoals Hij is. Simon en Andreas, Johannes en Jakobus trekken met Jezus door heel Galilea. Hij onderwijst de mensen in de synagogen, verkondigt hun het grote nieuws over het koninkrijk van God en geneest hen van alle ziekten en kwalen.¹⁹

Een tijdje later keren ze terug naar Kapernaüm waar Jezus woont.²⁰ Onderweg ziet Jezus Levi de tollenaar bij zijn tolhuis zitten. Kapernaüm was in die tijd de belangrijkste stad aan de noordelijke oever van het Meer van Galilea. Het lag aan een grote handelsweg die naar het huidige Oost-Jordanië leidde. Iedereen die van deze weg gebruik wilde maken moest tol betalen. De vier vissers zullen Levi gekend hebben. Ook lokale vissers moeten tolbelasting betalen als ze hun vis verkopen of als de gedroogde vis op transport wordt gesteld naar het buitenland. Levi incasseert de belastingen voor de Romeinse bezetter. Hij is een klein radertje in de grote rekenmachine van het Romeinse Rijk. Voor het volk is hij een zondaar van het ergste soort: een landverrader, lid van de Romeinse maffia, een corrupte zakkenvuller. Het volk haat Rome en haar gewetenloze belastinginners die naar eigen inzicht de mensen extra belasting opleggen om er zelf beter van te worden. Van Johannes de Doper weten we dat de tollenaars het vanzelfsprekend vonden om van de burgers een veel hoger bedrag te vragen dan hen was toegestaan.²¹ De tollenaars worden daarom door de Joden feller gehaat dan de Romeinen zelf. Ze zijn zo veracht dat ze door de farizeeën uit de synagoge gebannen zijn. Het is hun zelfs verboden om voor de rechter tegen een andere Jood te getuigen. Als een tollenaar voorbijloopt spugen de Joden uit verachting op de grond.

In het Evangelie volgens Markus wordt Levi de zoon van Alfeüs genoemd.²² Zijn ouders hebben hem een dubbele naam gegeven: Levi Mattheüs. Deze namen vertellen hun eigen verhaal. Levi betekent ‘aanhankelijk’ en Mattheüs betekent ‘geschenk van God’. Maar kijk

eens wat er van hem is geworden. Je kunt je de teleurstelling van zijn vader voorstellen. Alle verwachtingen die hij van zijn zoon had zijn de bodem ingeslagen. Niet de tempel maar het tolhuis is het werkterrein van zijn zoon. Niet God maar de Romeinse bezetter wordt gediend. Het is het ergste wat Levi zijn familie heeft kunnen aandoen. Een grotere schande is er niet. Je vraagt je af wat er is gebeurd,

**Het leven volgt soms
een pad dat je niet
wilt bewandelen**

dat Levi ervoor gekozen heeft om tollenaar te worden. Heeft Alfeüs te hoge eisen gesteld aan zijn zoon? Is Levi afgeknapt op de vrome farizeeën die zich anders voordeden dan ze waren? We weten het niet. De Bijbel zwijgt er-

over. Het leven volgt soms een pad dat je niet wilt bewandelen. Ik stel me voor dat Levi zich zijn leven anders had voorgesteld. Toen hij jong was zal hij een ideaal voor ogen hebben gehad om voor te leven. Hoe anders is zijn leven verlopen. Levi weet dat de mensen hem niet kunnen uitstaan. Hij wordt door iedereen met de nek aangekeken. Als hij zijn positie opgeeft hoeft hij niets van de mensen te verwachten en de Romeinen zullen hem als een baksteen laten vallen. Hij hoort er niet bij.

Maar Jezus ziet Levi zitten en weet wat er in zijn hart leeft. Hij weet hoe Levi gebukt gaat onder de veroordeling en afwijzing van mensen. Daarom zoekt Hij hem op. Jezus doet iets wat Levi niet meer had verwacht. Hij spreekt Levi aan met de zo gewenste woorden: *'Lech acharai!'* Er zijn vast een paar mensen geweest die begonnen te lachen. Jezus neemt Levi zeker in de maling? Maar het lachen verstomt als Jezus Levi diep in de ogen kijkt. Jezus meent het. Hij gelooft in Levi. Hij veroordeelt hem niet, spreekt geen verwijten uit, maar nodigt hem uit met de woorden: *'Lech acharai!'* Kom, volg Mij! Ik geloof in jou. Jij kunt doen wat Ik doe. Jij kunt worden zoals

Ik ben.’ In mijn verbeelding zie ik hoe Levi de tafel omgooit als hij opspringt. De munten en papieren vliegen in het rond. Het maakt hem niets uit. Levi is geen tollenaar meer. Rabbi Jezus roept hem om zijn *talmid* te worden. Alles wordt anders! Zonder zich een ogenblik te bedenken laat Levi alles achter om Jezus te volgen.²³

De roeping van Levi moet in Kapernaüm als een bom zijn ingeslagen. Jezus heeft een tollenaar uitgekozen om zijn discipel te worden. Het zal veel mensen met afschuw hebben vervuld. Het is een klap in het gezicht van de godsdienstige leiders. Ze zijn verbijsterd dat Jezus even later op de uitnodiging van Levi is ingegaan om bij hem thuis te komen eten. Voor deze gelegenheid heeft Levi ex-collega's en vrienden uitgenodigd om hen met Jezus in contact te brengen. Waar de farizeeën deze zondaars de toegang tot de synagoge hebben ontzegd - en Jezus hen daar dus niet kan ontmoeten - kiest Hij ervoor om hen op te zoeken in het huis van Levi. Later zullen de farizeeën geërgerd opmerken: 'Deze Man *ontvangt* zondaars en eet met hen' (Lukas 15:2). Het door Lucas gebruikte Griekse woord voor 'ontvangt' betekent 'gastvrij ontvangen' alsook 'bereidwillig aanvaarden'. Zo is Jezus: Hij nodigt iedereen uit, niemand wordt uitgesloten. De farizeeën zijn woest dat Jezus tollenaars, prostituees en andere overtreders van de wet in zijn eigen huis uitnodigt om met Hem te eten, zonder dat zij ook maar een beetje berouw hebben getoond over hun zondige levensstijl. De farizeeën zijn er boos om. Hoe kan Hij dit doen? Zij zullen nooit eten met iemand die geen rabbi of discipel is. Maar de tollenaars en zondaars vinden het fantastisch. Nog nooit hebben ze een rabbi meegemaakt die dit doet. Integendeel. Zij worden altijd genegeerd, in de hoek gedrukt en belachelijk gemaakt. Zij vormen het uitschot: het volk

**Bij Jezus geldt
onvoorwaardelijke
genade vóór recht**

dat de wet niet kent.²⁴ En nu opeens is daar die rabbi Jezus! Hij accepteert tollenaars en zondaars voordat zij zich hebben bekeerd. Bij Jezus geldt onvoorwaardelijke genade vóór recht. Dat bewijst Hij door met hen te eten en te drinken als een uiting van zijn vriendschap en aanvaarding. Hij geeft daarmee aan dat zij als familie voor Hem zijn. Zijn huis is hun bescherming. Hij kiest voor hen voordat zij voor Hém zullen kiezen om hun schuld, schaamte en zelfveroordeeling kwijt te raken. Jezus is de allesovertreffende trap van genade.²⁵

Flavius Josephus schrijft dat er in de tijd van Jezus ongeveer zesduizend farizeeën waren. Ze vormden de strengste stroming binnen het Jodendom.²⁶ Deze stroming bestond uit zeven verschillende groepen die elkaar wantrouwden en elkaar tot op het bot bestreden. Hun naam betekent letterlijk ‘afgescheidenen’ omdat zij ‘heilig’ wilden leven. Ze deden angstvallig hun best om elk contact met ‘zondaars’ te mijden: ‘Wie met pek omgaat, wordt ermee besmet.’ Zij bepaalden wat goed en wat fout is, wat zuiver en wat onzuiver is, wat Bijbels is of on-Bijbels, wie wel of niet voldoet aan de eisen die de wet stelt. Zij gaven de mensen het gevoel waardeloos te zijn. Zij bepaalden wie wel en wie niet de synagoge binnen mocht. Vanaf het begin was Jezus in oorlog met deze groep farizeeën. Genade tegenover de wet. Deze farizeeën noemden Jezus ‘een veelvraat, een dronkaard, die vriend van tollenaars en zondaars’ (Lukas 7:34, NBV). ‘Zij wendden zich tot Jezus’ discipelen: ‘Waarom eet uw meester met tollenaars en zondaars?’ Jezus hoorde dit en gaf als antwoord: ‘Gezonde mensen hebben geen dokter nodig, maar zieken wel. Overdenk eens goed wat dit wil zeggen: “Barmhartigheid wil ik, geen offers.” Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars’ (Mattheüs 9:11-13, NBV). Deze farizeeën meenden gezond te zijn, maar zij hadden Jezus’ hulp net zo hard nodig als de tollenaars en de zondaars. Zij deden zich beter voor dan ze waren. Ze etaleerden hun

vroomheid in uiterlijk vertoon. Jezus zei: ‘Al hun daden zijn erop gericht om door de mensen gezien te worden. Ze verbreden immers hun gebedsriemen en maken de kwastjes aan hun kleren langer, ze verlangen een ereplaats bij feestmaaltijden en in synagogen, en hechten eraan op het marktplaats eerbiedig te worden begroet en door de mensen rabbi te worden genoemd’ (Mattheüs 23:5-7, NBV). Jezus hield hen een spiegel voor en noemde hen zonder schroom witgepleisterde graven, die er vanbuiten wel fraai uitzien, maar vol liggen met doodsbeenderen en andere onreinheden.²⁷ Hij zei: ‘Van buiten lijken jullie op rechtvaardigen, terwijl jullie innerlijk vol huichelarij en wetsverachting zijn.’²⁸ Hij beschuldigde hen ervan dat ze Gods geboden ongeldig maakten om hun eigen tradities overeind te houden.²⁹ Hij noemde hen blinde leiders die uit hun drank de muggen ziften maar een kameel wegslikken,³⁰ geldzuchtig,³¹ adde-
 reengebroed,³² harteloos en koppig³³ en verzekerde hen dat de tollenaars en de hoeren hen vóór zouden gaan bij het binnengaan van het koninkrijk van God: ‘Wee jullie, schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars, jullie versperren de mensen de toegang tot het koninkrijk van de hemel. Jullie gaan er zelf niet binnen, maar laten ook degenen die er willen binnengaan niet toe. Wee jullie, schriftgeleerden en farizeeën, huichelaars, jullie bereizen landen en zeeën om één enkele proseliet [bekeerling] te winnen, en wanneer je hem eenmaal voor je gewonnen hebt, wordt hij dankzij jullie tot een hellekind in het kwadraat’ (Mattheüs 23:13-15, NBV). Jezus waarschuwde zijn discipelen dat zij op hun hoede moesten zijn voor het onderwijs van deze farizeeën.³⁴ Zij verwierpen het plan van God.³⁵ Ze vonden Jezus’ uitspraken ronduit stuitend.³⁶ Ze raakten buiten zinnen en begonnen onderling te overleggen wat ze met Jezus zouden doen.³⁷ Uiteindelijk besloten ze Jezus uit de weg te ruimen.³⁸

Het ongedwongen ritme van genade

Jezus is niet te stoppen. Keer op keer klinkt het *‘Lech acharai! Kom volg Mij!’* uit zijn mond. Eerst kiest Hij twaalf discipelen uit die Hij later zijn apostelen noemt.³⁹ Drie jaar lang zullen zij nauwlettend in zijn voetsporen wandelen. Vervolgens wijst Jezus zeventig andere discipelen aan, die Hij naar alle steden en plaatsen stuurt waar Hij van plan is zelf naartoe te gaan.⁴⁰ Uiteindelijk wendt Jezus zich tot de grote massa en roept Hij hen onvoorwaardelijk en zonder uitzondering toe: *‘Lech acharai! Kom naar Mij toe, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven. Neem mijn juk op u, en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en u zult rust vinden voor uw ziel; want mijn juk is zacht en mijn last is licht’* (Mattheüs 11:28-30). Jezus gebruikt in zijn aanhef dezelfde woorden als bij zijn discipelen: *‘Lech acharai! Kom, volg Mij!’* Jezus heeft een ja-gezicht en nodigt iedereen uit om een discipel van Hem te worden.

**Het juk van Jezus
is zacht en licht:
het is het onderwijs
van genade**

Hij gelooft dat wij kunnen doen wat Hij doet en dat wij kunnen worden zoals Hij is. Allen die voor de test van een rabbi gefaald hadden, die afgewezen waren omdat zij niet goed genoeg bleken te zijn om onder het ‘juk’ van een rabbi te komen, horen de uitnodiging van Jezus: ‘Neem mijn juk op u en leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart.’ Het juk van Jezus is zacht en licht: het is het onderwijs van genade.

In de Joodse literatuur wordt over de wet gesproken als over ‘het juk van God’. In eerste instantie is dit positief bedoeld. De wet houdt je in het goede spoor. Maar gaandeweg hebben de religieuze leiders nieuwe regels en geboden aan de wet toegevoegd. Dat is precies wat

Jezus de farizeeën verwijt: ‘Ze bundelen alle voorschriften tot een zware last en leggen die de mensen op de schouders, terwijl ze zelf geen vinger uitsteken om die te verlichten’ (Mattheüs 23:5, NBV). In de Talmoed wordt deze strenge stroming ‘de schouder-farizeeën’ genoemd.⁴¹ Zij legden allerlei religieuze eisen en strenge regels op de schouders van de mensen. Hun juk is zwaar en belastend. Jezus zegt onverschrokken tegen hen: ‘Wat zijn jullie schijnheilig! In het boek Jesaja staan woorden van God die precies over jullie gaan: ‘Deze mensen eren Mij met mooie woorden. Maar in hun hart willen ze niets met Mij te maken hebben. Wat heb Ik aan hun eerbied? Ze vertellen niet wat Ik wil, maar maken hun eigen regels.’ Jezus zei tegen de farizeeën en wetsleraren: ‘Jullie schuiven de regels van God aan de kant. En jullie houden je aan regels van mensen. Jullie zijn er goed in om Gods regels af te schaffen! Zo kunnen jullie dan je eigen regels maken. (...) Jullie maken je eigen regels belangrijker dan de wet van God. En dat soort slechte dingen doen jullie voortdurend’ (Markus 7:6-9 en 13, BGT). De farizeeën hebben door hun regels en wetten het Woord van God krachteloos gemaakt.⁴² Ze hebben maar liefst 613 mondelinge geboden aan de wet van Mozes toegevoegd. Hun religieuze juk verbindt mensen niet met de levende God, maar bindt hen aan wetten en regels die als een ondraaglijk juk op hen worden gelegd,⁴³ waardoor het leven in de synagoge niet te harden is.

Jos Douma is predikant van de Plantagekerk in Zwolle. Hij beschrijft, zeer herkenbaar, hoe hij de kerk liefheeft en tegelijkertijd met haar worstelt. Hij verlangt naar een andere manier van kerk-zijn. Dat de kerk voor alle mensen een omhelzing van de Vader zal zijn: een huis van liefde. Op zijn blog schrijft hij: ‘Er valt veel te vertellen over het leven in de kerk. Er gebeurt van alles. Veel mooie dingen. Er zijn heel veel mooie mensen en mooie gebeurtenissen. Er is verbondenheid. Er stroomt genade. Mensen helpen en dienen el-

kaar. Je komt er Jezus tegen. De Heilige Geest ritselt er. De kerk is een thuis, een gezin, met kinderen van één Vader. Leven. Ja, dat kun je vinden in de kerk. Het echte leven, zoals God het bedoeld heeft. Vol trouw en bewogenheid. Woorden die inspireren. Een warme omhelzing. Een bemoedigend woord. Een goed gesprek. Zorg voor je ziel. Verlangen. Veel verlangen. Troost. Genade. En liefde, veel liefde. Maar er is ook een andere kant. Soms vraag ik me af hoe ik de kerk overleef. Hoe kun je overleven in een kerk waar zo vaak gedoe is, waar zo veel kleinsmenselijkheid is? Hoe kun je overleven in een kerk waar ruzies en conflicten zijn, waar niet het goede nieuws van het evangelie de toon zet, maar het slechte nieuws van een wettische omgang met Gods woorden? Waar sprake is van eindeloze vergaderingen die tot niets leiden. Denk aan de meest uiteenlopende wensen: eraan tegemoetkomen kan gewoonweg niet omdat ze vaak lijnrecht tegenover elkaar staan. En dan heb ik het nog niet over de financiën, de vacatures, de klikvorming, de benepenheid, de tradities, de regels, de angst. Ja, veel angst. Angst om het verkeerd te doen. Angst om een verkeerde opvatting te hebben. Angst om ver-

**'Soms lijkt de kerk
een huis van de angst te zijn
in plaats van een huis
van de liefde'**

(Jos Douma)

keerde keuzes te maken. Angst voor wat andere mensen vinden. Soms lijkt de kerk een huis van de angst te zijn in plaats van een huis van de liefde. Maar eerlijk is eerlijk: ik geniet toch uiteindelijk vooral van het leven in de

kerk. Van levendigheid en vitaliteit, van vernieuwde mensenlevens. Want in de kerk gaat het uiteindelijk om mensen. Dat is een beetje een gevaarlijke uitspraak natuurlijk. Gaat het dan niet om God? Jazéker! Maar het gaat God om mensen die *léven*, die nieuw gaan leven, die anders gaan leven, die door te sterven weer opstaan. Het

gaat God in de kerk - en ook daarbuiten overigens - om mensen. Het gaat dus niet om gebouwen en programma's. Het gaat dus niet om aangepaste organisatieschema's en nieuwe structuren. Het gaat dus niet om beleidsplannen, stroperige veranderingstrajecten en SMART geformuleerde doelstellingen. Het gaat om mensen. Om mensen die elkaar ontmoeten en in die ontmoeting iets ontvangen en ervaren van God. Ik merk bij mezelf een verlangen dat gevoed wordt door teleurstelling over veel gedoe in het traditionele kerk-zijn. Dat heeft te maken met een focus op het gebouw, de zondagse erediensten, het invullen van de vacatures en de pogingen om iedereen tevreden te houden. Dat moet toch anders kunnen? Ik verlang naar anders kerk-zijn, waar we radicaal leren ontdekken wat het betekent dat 'kerk' is: waar Jezus in het midden is.'⁴⁴

Heb jij ook het verlangen dat de kerk een plek zal zijn waar tegenwoordige tollenaars én farizeeën onvoorwaardelijk worden uitgenodigd om onder het juk van Jezus, zijn onderwijs van genade, te komen? Jezus' uitnodiging is nog steeds actueel: '*Lech acharai!* Kom naar Mij, jullie die vermoeid zijn en onder lasten gebukt gaan, dan zal Ik jullie rust geven. Neem mijn juk op je en leer van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart. Dan zullen jullie werkelijk rust vinden, want mijn juk is zacht en mijn last is licht' (Mattheüs 11:28-30, NBV). Laten we de mensen vertellen dat Gods genade voor eeuwig een gezicht heeft gekregen in Jezus. Heel Gods gezicht zegt dat zij er mogen zijn en dat ze welkom zijn op basis van zijn onvoorwaardelijke liefde. God heeft een groot hart. Er is ruimte voor iedereen. We mogen komen zoals we zijn. Hij ziet ons al zoals we worden. Gods genade is verbazingwekkend, overweldigend en wonderbaarlijk. Het

**We mogen komen
zoals we zijn.
Hij ziet ons al
zoals we worden**

kan niet op. Gods genade wil ons hart veroveren en een levensstijl in ons bewerken die veel heiliger en aangenamer is voor God dan het perfect naleven van regels en wetten ooit zouden kunnen.⁴⁵ De Geest van genade verandert ons van binnenuit. Gedragsverandering wordt ons niet langer opgelegd zoals de wet deed, maar komt van binnenuit waar de Geest van genade het voor het zeggen heeft. Een onafgebroken stroom van Gods onuitputtelijke genade geeft ons de vrijheid om te genieten van wat Jezus voor ons heeft gedaan.

Ben je moe geworden van al je pogingen om geestelijk te groeien? Ben je afgemat door het houden van regels en wetten die door mensen bedacht zijn? Heb je het helemaal gehad met religie? Ben je stukgelopen op vastgeroeste kerkstructuren en onwrikbare leerstellingen? Ben je te druk om Gods stem nog te kunnen horen? Vind je geen ruimte om te twijfelen en ben je op zoek naar verbondenheid? Als dat zo is, overweeg dan de woorden van Jezus. Bij Hem vind je tijd en ruimte om tot rust te komen. Hij komt vandaag naar je toe en nodigt je uit: '*Lech acharai!* Kom, volg Mij! Ik geloof in jou. Jij kunt doen wat Ik doe. Jij kunt worden zoals Ik ben. Als je voelt dat je meer met regels bezig bent dan met een relatie met Mij, dan is het hoog tijd om je last af te leggen en met Mij te wandelen in mijn ongedwongen ritme van genade.'

*Are you tired? Worn out?
Burned out on religion?
Come to me. Get away with me
and you'll recover your life.
I'll show you how to take a real rest.
Walk with me and work with me.
Watch how I do it.
Learn the unforced rhythms of grace.
I won't lay anything heavy or ill-fitting on you.
Keep company with me
and you'll learn to live freely and lightly.*

*Ben je moe? Afgemat?
Opgebrand door religie?
Kom naar Me toe. Trek eropuit met Mij,
dan zul je je leven terugkrijgen.
Ik zal je laten zien hoe je echt tot rust kunt komen.
Loop met Me mee en werk met Me samen.
Kijk hoe Ik het doe.
Leer het ongedwongen ritme van genade.
Ik zal je niets opleggen dat te zwaar is of niet bij je past.
Blijf dicht bij Me
en je zult leren om vrij en licht te leven.*

JEZUS IN MATTHEÛS 11:28-30

(THE MESSAGE)